

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

WWF:n tehtävänä on pysäyttää luonnon köyhtyminen. Tavoitteemme on rakentaa tulevaisuus, jossa luonto ja ihmiset elävät tasapainossa. Kommentoimme lakiehdotusta tästä lähtökohdasta.

Lakiehdotuksen mukaan 3 §:ssä säädettäisiin viraston toimialoista ja tehtävistä. Pykäläehdotuksen 1 momentin 3 kohdan mukaan virasto hoitaa sille erikseen säädettyjä tehtäviä ympäristötoimialalla, johon sisältyy ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, alueidenkäytön, rakentamisen, vesien- ja merenhoidon lupa, ohjaus-, suunnittelu- ja valvontatehtäviä, vesitalousasioiden lupa- ja

valvontatehtäviä, sekä ympäristövaikutusten arviointiin liittyviä tehtäviä ja muita ympäristön käyttämistä ja suojelua koskevia tehtäviä.

Kyseisessä momentissa tai pykälässä ei kuitenkaan yksiselitteisesti mainita, että virastolle kuuluvat myös ympäristölainsäädäntöön perustuvat yleisen edun valvonnan tehtävät. Tämä ilmenee ainoastaan pykälän säännöskohtaisista perusteluista. WWF katsoo, että maininta viraston ympäristölainsäädäntöön perustuvista yleisen edun valvontatehtävistä tulisi lisätä pykälän 1 momentin 3 kohtaan.

WWF huomauttaa, että pykälän säännöskohtaisten perustelujen mukaan pykälän tarkoituksena on, että laista välittyisi riittävän täsmällinen käsitys viraston valtiosääntöoikeudellisen aseman näkökulmasta keskeisistä tehtävistä. Ottaen huomioon, että esityksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöstä käsittelevässä jaksossa on tunnistettu, miten viranomaisten lakisääteiset yleisen edun valvontatehtävät toteuttavat perustuslain 20 §:n ympäristöperusoikeutta ja 22 §:n julkisen vallan perus- ja ihmisoikeuksien turvaamisvelvoitetta, WWF ei pidä perusteltuna, että viranomaisen yleisen edun valvontatehtävää ei mainittaisi lakiehdotuksen 3 §:ssä.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttini tästä pykälästä

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Lakiehdotuksen 4 §:ssä säädettäisiin viraston sisäisen organisoitumisen perusteista. Pykäläehdotuksen 4 momentin mukaan ympäristöosastolla on yleistä etua ympäristöä koskevassa päätöksenteossa ja muutoksenhaussa valvova yksikkö. Yksiköllä on yleisen edun valvontatehtävässään itsenäinen ratkaisuvallta. Yksikön toiminta on järjestettävä siten, että sen riippumattomuus ja puolueettomuus näissä tehtävissä on turvattu eikä yksikölle saa antaa sellaisia muita tehtäviä, jotka voivat vaarantaa näiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja riippumattomuuden.

WWF haluaa korostaa, että muutoksenhakuoikeuden omaavan erillisen ja riippumattoman yleisen edun valvontayksikön perustaminen on edellytys sille, että lakiesitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisympäristössä. Esitetyn hallintorakenteen kautta perustuslain 20 §:n mukainen ympäristöperusoikeuden sekä 22 §:n mukainen julkisen vallan perus- ja ihmisoikeuksien turvaamisvelvoitteen toteutuminen voidaan turvata.

Kantojensa tueksi WWF viittaa Sipilän hallituksen maakuntauudistuksen aikaisten perustuslakivaliokunnan silloin saamien asiantuntijalausuntojen ministeriössä tehtyyn yhteenvetoon. Mm. professori Tuomas Ojanen lausui silloin yleisen edun valvonnan järjestämisestä. Perustuslakivaliokunta ei ehtinyt ottaa asiaan kantaa.

<https://vm.fi/documents/10623/12045794/Er%C3%A4iden+ymp%C3%A4rist%C3%B6asioiden+yleisen+edun+valvonta+ja+laillisuusvalvonta.pdf/b7a21236-ba0d-0117-70f5-59f91d3ec117/Er%C3%A4iden+ymp%C3%A4rist%C3%B6asioiden+yleisen+edun+valvonta+ja+laillisuusvalvonta.pdf?t=1554363651000>

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Lakiehdotuksen 6 §:n 3 momentissa säädettäisiin, että viraston 4 §:n 2 momentin 1-5 kohdissa tarkoitettulle osastolle kuuluvat asiat ratkaisee osastopäällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin osaston tai osastolla olevan yksikön työjärjestyksessä määrätään, ellei toisin ole säädetty.

Sääntelyratkaisun myötä lakiehdotuksen 4 §:n 4 momentin yleisen edun valvontaa liittyvät asiat eivät voisi päätyä osastopäällikön tai muun osastopäällikön määrittelemän virkamiehen ratkaistaviksi, koska 4 §:n 4 momentin mukaan yleisen edun valvontaan liittyvät asiat ratkaistaan yleistä etua valvovassa yksikössä. WWF katsoo, että säännös on tärkeä yleisen edun valvonnan yksikön itsenäisen ratkaisuvallan turvaamiseksi.

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

Lupa-asioiden yhdenvertaisempi, tehokkaampi ja laadukkaampi käsittely on WWF:n näkemyksen mukaan kannatettava tavoite. Keskeistä on myös, ettei hallinnollinen uudistus johda ympäristöstandardien heikentymiseen. Valtion ympäristöhallinnon lupa- ja valvontatehtävien yhdistäminen yhden valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston alaisuuteen voi olla tarkoituksenmukainen tapa toteuttaa tavoitetta, jos yhdistäminen valmistellaan ja toteutetaan huolellisesti.

WWF haluaa huomauttaa, että esityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yleisen edun valvonnan asianmukaista järjestämistä, viraston sisäisiin toimintatapoihin panostamista sekä viranomaisten riittävien resurssien turvaamista, jotta lupakäsittelyiden laatu ja sujuvuus voidaan varmistaa.

Ympäristö ja luonto eivät saa jäädä kärsijäksi lupahallinnon uudistuksessa. Suomi on sitoutunut luontokadon pysäyttämiseen 2030 mennessä ja luonnon monimuotoisuuden kääntämiseen kasvu-uralle.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Esitysluonnoksen luvussa 4.2.1.5 kuvataan ettei ehdotuksella olisi vaikutusta jo linjattujen hallinnon sopeuttamistoimien läpiviemiseen eikä siirtymään varattaisi lisärahoitusta. Luvun mukaan valtionhallinnon tuottavuusohjelmassa aluehallintovirastoille ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille vuosilla 2025–2028 kohdistetut säästöt tulevat periytymään uusien määrärahojen suhteessa uudistuksessa perustettavien virastojen toimintamenomomenteille. Tämä tapahtuu siitä huolimatta, että luvussa on tunnistettu, kuinka uudistuksen toimeenpanoa seuraavina vuosina 2026–2028 kustannukset todennäköisesti kasvavat hetkellisesti kertaluonteisten muutuskustannusten vuoksi.

WWF huomauttaa, ettei uudistuksella tavoiteltavia lupamenettelyjen sujuvoittamisen ja korkeatasoisten lupapäätösten hyötyjä voida saavuttaa ilman, että viranomaistoiminnalle on varattu riittävät resurssit. Vihreä siirtymä, Suomen hiilineutraalius 2035 tavoite ja tavoite pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen 2030 mennessä edellyttävät tehokasta viranomaistoimintaa juuri nyt ja tulevina 2020-luvun jälkipuoliskon vuosina. Jos hallintouudistuksen vaatimaan siirtymäkauteen ei varata lisäresursseja (vaikka esitysluonnoksessakin todetaan että siirtymä nostaa kustannuksia), hallintouudistus ei pysty tuottamaan siltä toivottuja tuloksia käsillä olevana kriittisenä ajanjaksona, kun nykyiselläänkin resurssit ovat liian vähäiset.

Esitysluonnoksen luvussa 4.2.4 todetaan juurikaan perustelematta, että uudistuksella arvioidaan olevan vähäisiä välillisiä ympäristövaikutuksia.

Esitysluonnoksen perusteluissa jatketaan, niinikään tuomatta konkreettisia perusteluja, että “Ympäristölainsäädännön tehtävien hoidon järjestäminen esitetyllä tavalla loisi selkeän toimivallanjaon perustettavien uusien viranomaisten välillä. Uudistuksen yhteydessä myös toimintatapoja uudistettaisiin, mikä mahdollistaisi ympäristölainsäädännön tehokkaan täytäntöönpanon.”

WWF haluaa huomauttaa, että ympäristöön liittyvä viranomaisten lupa- ja valvontatoiminta sekä ympäristöllinen yleisen edun valvonta on olemassa, jotta voidaan turvata ja parantaa luonnon ja ympäristön tilaa ja estää ympäristön pilaantumista. On huolestuttavaa, että laajamittaista ympäristöhallinnon uudistusta näytetään valmistelevan niin alhaisella ympäristöön liittyvällä tavoitetasolla, jota esitysluonnoksen kirjaus “vähäisistä välillisistä ympäristövaikutuksista” heijastaa. WWF:n näkemyksen mukaan uudistusta ja tehtäväjakoa lupa- ja valvontaviraston sekä Elinvoimakeskusten välillä pitää suunnitella ja täytäntöönpanna niin, että ympäristölle saadaan toiminnan tehostumisesta selkeästi positiivisia vaikutuksia. Käytännön viranomaistyöllä ja vuorovaikutuksella viranomaisten ja yksityisten toimijoiden välillä on merkitystä siihen, miten aineellinen ympäristösääntely käytännössä toteutuu.

Luvitus on vain osa viranomaistoimintaa. Esimerkkinä muusta ympäristöviranomaisiin vahvasti liittyvästä asiasta on viimeaikaisten tapahtumien esille nostama kysymys, tuoko nyt suunniteltu

uudistus lisäarvoa metsänhoidon vesistövaikutusten hallintaan ja uhanalaisen luonnon suojelun toteutumiseen talousmetsissä.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

WWF katsoo, että jaksossa on tehty asianmukainen arvio, jonka mukaan parhaiten perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristöperusoikeuden ja 22 §:n mukaisen julkisen vallan yleisen perus- ja ihmisoikeuksien turvaamisveloitteen toteutumista edistää sääntelyratkaisu, jossa valtion viranomaisella säilyisi erityisen riippumattoman yksikön kautta mahdollisuus saattaa ympäristöä koskevan yleisen edun kannalta merkittävän päätöksen lainmukaisuus tuomioistuimen tutkittavaksi, myös siinä tilanteessa kuin päätöksen on tehnyt valtion viranomainen. WWF pitää tätä arvioinnin lopputulosta oikeana.

WWF toistaa Lukua 2 koskien jo kirjatun kommenttinsa, että ilman esitettyä yleisen edun valvontaa turvaavaa hallintorakennetta esitystä ei voitaisi käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

WWF katsoo, että arvioon tulisi lisäksi sisällyttää osuus, jossa tarkastellaan, miten ehdotukset muutoin kuin yleisen edun valvonnan osalta sopivat yhteen ympäristöperusoikeuden 1 momentin mukaisen ympäristövastuuseännöksen kanssa. Tällä hetkellä arviointi on tehty ainoastaan

säännöksen 2 momentin näkökulmasta, vaikka WWF:n näkemyksen mukaan ympäristöllisten lupamenettelyjen keskittäminen yhteen viranomaiseen vaikuttaa käytännössä merkittävästi siihen, miten viranomaiset voivat kantaa vastuunsa luonnosta, sen monimuotoisuudesta ja ympäristöstä.

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lakiehdotuksen 3 §:n 3 momentin mukaan elinvoimakeskuksen 2 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen kala- ja vesitalousasioiden yleisen edun valvontatehtävien hoitaminen olisi järjestettävä siten, että asioiden käsittelyn puolueettomuus varmistetaan.

WWF katsoo, että pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa tulisi antaa esimerkkejä siitä, miten tämä puolueettomuus olisi mahdollista taata ottaen huomioon, ettei elinvoimakeskuksiin ehdoteta perustettavaksi samanlaisen riippumattoman yleisen edun valvonnan yksikköä kuin lupa- ja valvontavirastoon.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Ehdotetun 10 §:n 2 momentin mukaan keskuksen ylijohtaja ei voi kuitenkaan ottaa ratkaistavakseen asiaa, joka kuuluu keskuksen 2 §:n 2 momentin 3 kohdassa mainittuihin tehtäviin. Näin ollen keskuksen ylijohtaja ei voisi ottaa ratkaistavakseen esimerkiksi yleisen edun valvonnan tehtäviä kalatalousasioissa. WWF pitää momenttia tärkeänä yleisen edun asianmukaisen valvonnan järjestämisen kannalta.

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

**C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET,
JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA**

VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Ympäristö ja luonto eivät saa jäädä kärsijäksi lupahallinnon uudistuksessa. Suomi on sitoutunut luontokadon pysäyttämiseen 2030 mennessä ja luonnon monimuotoisuuden kääntämiseen kasvu-uralle.

Ympäristöön liittyvä viranomaisten lupa- ja valvontatoiminta sekä ympäristöllinen yleisen edun valvonta on olemassa, jotta voidaan turvata ja parantaa luonnon ja ympäristön tilaa ja estää ympäristön pilaantumista. On huolestuttavaa, että laajamittaista ympäristöhallinnon uudistusta näytetään valmistelevan niin alhaisella ympäristöön liittyvällä tavoitetasolla, jota esitysluonnoksen kirjaus "vähäisistä välillisistä ympäristövaikutuksista" heijastaa.

WWF:n näkemyksen mukaan uudistusta ja tehtäväjakoja lupa- ja valvontaviraston sekä Elinvoimakeskusten välillä pitää suunnitella ja täytäntöönpanna niin, että ympäristölle saadaan

toiminnan tehostumisesta selkeästi positiivisia vaikutuksia. Käytännön viranomaistyöllä ja vuorovaikutuksella viranomaisten ja yksityisten toimijoiden välillä on merkitystä siihen, miten aineellinen ympäristösääntely käytännössä toteutuu.

Ympäristöhallinnon rakenteen muuttaminen siten, että valtion lupa- ja valvontatehtävät siirretään yhden valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston alaisuuteen, voi hyvin toteutettuna myötävaikuttaa siihen, että asiat käsitellään yhdenvertaisemmin, tehokkaammin ja laadukkaammin.

Hallintouudistus ei saa johtaa ympäristönsuojelun tason vaarantumiseen.

Viranomaistoiminta tarvitsee riittävät resurssit.

WWF katsoo, että esityksen mukaisen erillisen ja riippumattoman yleisen edun valvontayksikön perustaminen sekä sen valitusoikeuden turvaaminen ovat välttämättömiä perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristöperusoikeuden ja 22 §:n mukaisen perus- ja ihmisoikeuksien yleisen turvaamisveloitteen näkökulmasta. WWF:n mukaan kyseistä yksikköä ja sen valitusoikeutta koskevat säännökset ovat edellytys sille, että esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisympäristössä.

Ottaen huomioon ympäristöasioiden yleisen edun valvonnan valtiosääntöoikeudellisen merkityksen, WWF katsoo, että lupa- ja valvontavirastoa koskevan lakiehdotuksen 3 §:stä, jossa säädetään viraston valtiosääntöoikeudellisen aseman näkökulmasta keskeisistä tehtävistä, tulisi käydä ilmi, että virastolle kuuluvat ympäristölainsäädäntöön perustuvat yleisen edun valvonnan tehtävät.

Esityksen mukaan elinvoimakeskuksille kuuluvat yleisen edun valvontatehtävät kalatalousasioissa sekä niissä vesitalousasioissa, jotka on säädetty laeissa niiden hoidettavaksi. Elinvoimakeskuksia koskevan lakiehdotuksen 3 §:n mukaan näiden valvontatehtävien hoitaminen on järjestettävä siten, että asioiden käsittelyn puolueettomuus varmistetaan. WWF katsoo, että pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa tulisi antaa esimerkkejä siitä, miten puolueettomuus voitaisiin varmistaa, ottaen huomioon, että elinvoimakeskuksiin ei esitetä erillisen ja riippumattoman yleisen edun valvontayksikön perustamista.

Ojanen Raija
WWF Suomi